

Lynette Champ grijpt Friese titel voor de derde keer in haar carrière

Lynette doet het opnieuw

Foekje 150 (v. Lheros), kampioene vaarzen
Prod.: 2.05 34 1077 3,28 3,02 lw 101

Falkena Foekje 176 (v. Goldwyn),
kampioene jonge koeien
Prod.: 4.03 176 7807 5,00 3,27 lw 116

Lynette Champ (v. Champion),
kampioene oudere koeien
Prod.: 6.08 121 7668 3,63 2,86 lw 126

Twee van de zes individuele titels op de Fryslânshow kwamen op naam van een koe die in haar rubriek eindigde op een 1c-plaats. Enerzijds gaf dit de breed aawezige kwaliteit aan, anderzijds duidde het op een verschil in smaak van de juryleden.

tekst Tijmen van Zessen

Het PTC⁺ in Oenkerk staat voor veel veehouders in het geheugen als de plek waar zij tijdens hun jeugd praktijkonderwijs genoten. Eind oktober was het ook de locatie voor de Veekeuring Fryslân, alweer voor de zesde maal. De Friese provinciale volgt ruim een maand na de regionale keuring in Workum, waar *Caudumer Hinke 111* (v. Mr. Burns) en *Caudumer Hinke 97* (v. Classic) de vaarzentitels opeisten.

Sietze Henk en Akke Haytema uit Koudum hadden het roodbonte succesduo er weer goed voorstaan. Hinke 111 imponeerde opnieuw met haar fraai langgerekte zijaanzicht en ze stapte vlot op beenwerk dat droger oogde dan in Workum. Vanwege meer ontwikkeling en een beter afgewerkte vooruier was ze *Pietje 108* (v. Lightning) de baas. Deze vaars van de familie Baken uit Nijeberkoop beschikte over een sterke en hoge achteruier en nam een goede stap op harde klauwen.

Spijkerhard beenwerk

Hinke 97 gaf andermaal haar visitekaartje af van een vastgesmolten uier en spijkerharde benen. Met name haar vastere vooruier was voor jurylid Jan Steegink de motivatie om haar te verkiezen boven *Wageningen Sjoukje 61* (v. Talent). Deze vaars van Jaap en Willem Hoeksma uit Westergeest was aansprekend met droge benen, een hoge achteruier en balans in haar frame, dat even dieper was dan dat van Hinke. Kwaliteit in uier bracht ook *Lucie* (v. ALH Blaizer) van de familie Aalberts uit Menaldum. Lucie sprak aan dankzij een goede ontwikkeling en krachtig beengebied.

De winst was uiteindelijk voor een vaars die jurylid Harry Schuiling overtuigde met haar jeugdige uitstraling, perfecte bovenbouw, veel hoogte en lengte in het

skelet en lange en perfect aangehechte uier. Sietse en Pieter Talsma showden met Lherosdochter *Foekje 150* een klassevaars, die meer show etaleerde dan de reservekampioene Hinke 97.

Jongvolwassenen

Mag een middenklaskampioene al flink zijn uitgezwaard, of is de potentie om door te groeien naar oude koe wenselijker? Wie voor het laatste kiest kon zich prima vinden in de uiteindelijke kampioene: de jongvolwassen Goldwyndochter *Falkena Foekje 176* van Herman Vernooy uit Oosterwolde had ideale verhoudingen in haar frame en kruisconstructie en een vast opgehangen uier. Haar beenwerk hoefde niet krommer in zijaanzicht. Juryleden Jan Steegink en Rutger Prins plaatsten haar in hun rubriek op 1c; zij hadden meer sympathie voor twee uitgezwaarde koeien. *HBC Friola 7* (v. Damion) van Schep Holsteins uit Zandhuizen excelleerde met haar melktypische frame en combineerde melktype en kracht voortreffelijk. Dat deed ook *Tietje 1094* (v. Duplex) van Tiede en zijn zonen Grietzen, Frits en Mark van der Ploeg uit Ureterp, maar *Tietje* moest niet vlakker in haar kruisbouw zijn en ze stapte net als *Friola* niet overdreven kordaat.

Anne Kalsbeek uit Terherne had de jongste koe in de middenklasse aan het halter, een melktypische en glasharde dochter van *Bofran Lucky Star*. Met haar droge benen en vastgegoten uier etaleerde *KH Jeltina 46* veel showpotentie. Vanwege een vaster aangehechte vooruier rekende ze af met de algemene kampioene van Workum, de sterk stappende *Damiondochter Damion Eileen* van Julius en Julius Kuipers uit It Heidenskip. *Jeltina* paste prima in het profiel van de koe die nog kan uitzwaren. Kon zij de reservetitel achter *Foekje* binnenslepen?

Ze moest daarvoor afrekenen met twee 1a's van Van der Ploeg, twee bakken van koeien. *R Adema 816* (v. Mr Sam) streed met een lang en diep skelet, veel wigvorm, droge benen en een hoog, lang en breed aangehechte uier. Ook *Hotske 7071* (v. Duplex) legde letterlijk gewicht in de strijd, maar zij mocht iets krachtiger stappen.

Het vermogen in de Mr Samdochter prevaleerde boven de jeugdopdruk van *Jeltina*; *R Adema 816* pakte het reserve-lint, *Foekje* het goud.

Buitencategorie

De twee seniorenrubrieken vormden het terrein van koeien met reputatie. Klaas Reitsma en Lutske Kloosterman uit Broeksterwolde schoven *Camphols Rudolph Laurona* naar voren, in 2002 reservekampioene middenklasse op de NRM en inmiddels goed voor 100.000 kilo melk. De dertienjarige moeder van *Lucky Lawrence* was onverminderd sterk in haar frame en goed op de benen, het aandachtspunt zat in haar uier, die melkuitstraling miste en niet meer zo fraai afgewerkt was als vanouds.

Vanwege haar leeftijd stak ze in haar rubriek de *Fataldochter Betty 4* van Talsma de loef af. Deze robuuste krachtpater stapte evenzeer op krachtig beenwerk, oogde harmonisch en had een melkklier die vast was aangehecht. In haar achteruier mocht de aanhechting een fractie vlakker zijn.

Eén koe sprong er in Oenkerk bovenuit; *Lynette Champ* was van een buitencategorie. De in Duitsland geboren *Championdochter* van *Ronnie Altenburg* uit Koufurderrige was stijlvol en plat in de boten. Ze stapte trefzeker door de ring en genoot een breed en hoog vastgegoten uier. Zij was onbetwist de kampioene senioren en voor de derde keer algemeen kampioene. De reservestek was vanwege meer bloei op de uier voor *Betty*. |

Marjoleine de Vos, culinair journaliste:

'Als wij kaas en melk en room en yoghurt willen eten, allemaal producten die van melk worden gemaakt, moeten koeien geregeld kalveren. Anders geven ze geen melk, zo werkt de natuur nu eenmaal. En al die kalveren hebben we niet nodig, zeker niet al die stierkalveren. Dus die gaan naar de mesterij en vervolgens naar de slacht.' (dV)

Jacob Jan Kramer, melkveehouder met kruisingskoeien te Vries:

'De kleur van de bankrekening is belangrijker dan de kleur van de koe.' (Vp)

Herman den Blijker, chef-kok:

'Er bestaan zoveel vooroordelen over vlees. Mensen denken als ze een koe in de wei zien: 600 kilo gehakt en ossenhaas. Ik wil ze kennis laten maken met onbekende delen en bijzondere runderen. Longhaas, bavette, mrij, wagyu.' (AD)

Frauke Ohl, hoogleraar dierwelzijn universiteit Utrecht:

'Een gelukkige koe leeft langer en produceert beter. Misschien niet in kilo's melk per jaar, maar wel als je kijkt naar het aantal productieve jaren.' (AgD)

Johan van Ginkel, melkveehouder te Sellin-

gen: 'Ik ben ook keuringsliefhebber, maar ik kom er steeds meer achter dat ik met de koe die ik goed vind, niet meer naar de keuring hoef. Uitein-

delijk ga ik dan toch voor mezelf en ga ik voor het meest functionele dier. Extreme koeien hebben het allerbeste rantsoen en de beste boer nodig. Dat past niet zo bij mij.' (Mm)

Mark Rutte, minister-president:

'De regering is voorstander van koeienhandel, maar niet van koehandel.' (NRC)

Ben Hut, cosmeticaproductent te Zuid-

wolde: 'Boerenmeidengeur ruikt ontzettend lekker. Het is een zachte natuurgeur van bloemen en gras. Want boerenmeiden ruiken lekker. Deze geur is erg populair bij mensen uit het Westen.' (AgD)

Hans van Bergen, melkveehouder te Oeffelt:

'De enorme aandacht voor de fokkerij is zinvol, zeker bezien in het licht van de toekomst. De wereld economie wordt op dit moment opgestuwd door opkomende landen als China, India en Brazilië. De wereldbevolking groeit snel, dus ook de vraag naar voedsel.' (Bo)

Jaap Balder, melkveehouder te Schagen:

'Ik vind land- en tuinbouw een charmante sector. Boer is echt een geuzennaam. Ik vind het prettig om te zeggen dat ik boer ben.' (NO)

Jan van Weperen, melkveehouder te Ooster-

wolde: 'De komende tien jaar gaat 80 procent van het rundvee naar binnen. Omdat het binnen gewoon beter te managen is dan buiten, wat mooier is.' (NO)

Herman den Blijker:

'Ik houd van het maas-rijnselrund van Piet van den Berg. Ik werk al heel lang met Piet samen en zijn vlees voldoet aan al mijn voorwaarden. Het komt niet van stieren maar alleen van koeien die kunnen opgroeien in gezonde omstandigheden. Bij Piet hoeft de medicijnman niet langs te komen.' (AD)

Joost Wesselingh, melkveehouder te Zoeter-

woude: 'Zo'n tien jaar geleden hadden we veel succes met de Boulet Charlesdochter Koosje 79. Ze werd door velen gewaardeerd, maar wij wisten hoeveel werk we met deze koe hadden. We wilden er beslist geen 200 van hebben.' (Vc)

Piet de Boer, melkveehouder te Tjalleberd:

'Onze ervaring leert dat de juiste paring belangrijker is dan het gebruik van de zogenaamde topstieren, die later ook nog vaak tegenvallen.' (Vc)

Joop Theunissen, melkveehouder te Ottersum:

'Ik kan me niet voorstellen dat ik op een kantoor zou zitten. Ik ben graag buiten en hou ervan om in de natuur en met dieren te werken. Dat is wat ik het liefste doe.' (dV)

Kor Oldenbroek, onderzoeker veeteeltwetenschap:

'Vruchtbaarheid is een belangrijk kenmerk. De kalveren zijn een deel van de opbrengst van de boer en hij wil dus met enige regelmatigheid een kalf hebben. Maar een kalf is ook nodig voor het in gang zetten van de melkproductie van de koe.' (Sp)

Bronnen: de Volkskrant (dV), Veldpost (Vp), Algemeen Dagblad (AD), Agrarisch Dagblad (AgD), Melkveemagazine (Mm), NRC Handelsblad (NRC), Boerderij (Bo), Nieuwe Oogst (NO), Veecommunicatie (Vc), Springplank naar een duurzame toekomst (Sp)